

## ABONAMENTUL

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor.  $\frac{1}{2}$ , an  
9 cor.  $\frac{1}{4}$  450 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane  
 $\frac{1}{2}$ , an 12 cor.  $\frac{1}{4}$ , an  
6 coroane.

# Unitatea

## INSERTIUNI.

Un șir garmond:  
odată 14 fil., a doua  
oară 12 fil., a treia  
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia  
să se adreseze la: Re-  
dacțiunea și admini-  
strațiunea „Unității”  
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

## În jurul păcii.

Răspunsul cancelarului german Bethmann-Hollweg, adresat ministrului de externe englez, Grey și prezidentului republicii franceze, Poincaré este evenimentul, ce preocupă opinia publică a țărilor beligerante. Grey a învinuit Germania, că este cauza înfricoșatului măcel. În pretenziunile sale de azi însă e cu mult mai modest de cum s'a arătat înainte cu un an.

Pe atunci vorbea de distrugerea militarismului german, de umilirea imperiului, azi declară, că nu s'a gândit nici când la nimicirea Germaniei, nici la umilirea ei. Tot ceea ce voește este, ca pe viitor războaiele să poată fi încunjurate, iar statele să prospereze alături fără teama invaziunilor vecine.

Poincaré, prezidentul Franței e mai războinic în expunerile sale, deși cea mai bogată parte a Franței e în mâinile Germanilor, iar la Verdun se sbate armata ei în fața presiunii irezistibile a trupelor germane.

Cancelarul german n'a lăsat fără răspuns cuvintele acestor doi bărbați:

„Grey voiește o pace durabilă, a spus dl Bethmann-Hollweg. O voesc și eu. Am declarat-o de atâteaori dela începutul războiului. Dară mă tem, că nu ne vom putea apropia de pacea dorită de toate popoarele, până când bărbații responsabili ai ententei vorbesc de tiranism și militarism prusiac și rostesc vorbiri politice despre superioritatea și perfecțiunea lor, sau când voesc să ferească Germania prin schimbarea raporturilor ei politice, precum o face Grey. . . .

Deja de două ori am constatat, că Germania a fost și este aplicată a intra în tratative pri-

ritor la sistarea războiului pe o astfel de bază, care să ne asigure pe viitor de atacurile inamicilor noștri aliați și asigură pacea Europei.

Vom fi mai aproape de pace când diplomații statelor beligerante vor eși pe terenul faptelor reale, când situația războiului o vor privi așa precum ea se prezintă pe oricare hartă de războiu, și dacă sunt aplicați cu voințe serioase a discuta într'olaltă practice problemele păcii și a războiului.“

Cu un cuvânt Germania, învingătorul de pe toate câmpiile războiului, ofere mâna de pace în condițiile, pe cari le îmbie situația creată și nu creerii înfierbântați ai diplomaților antași, ori vorbirile patetice despre lumi închipuite. Soarta războiului e decisă. Aliații înzădar mai încearcă norocul cu arma. Orice prelungire artificială a măcelului îngreunează proporțional situația celui învins.

## Instrucțiua poporală și analfabetismul.

(Din cercuri învățătoresți).

(Fine.)

(tr). Câte de mare numărul analfabeților nostri mai bine știm noi cei ce suntem între ei. Și dacă pe acest teren nu se vor porni reforme nouă, dacă nu se vor face jertfe mult mai mari ca până acum, el va amenința cu creșterea. Intre împrejurările de astăzi noi rămânem cu totul nepuțincoși înaintea valului de neștiință de carte, care dacă poporațiunea va crește să va mări și el.

Odată crește prin prea marea indulgență a senatelor școlare-parohiale. Aceasta pentru a preveni ordine mai înalte referitoare la posturi nouă de învățători, totdeauna reduc la procente mici numărul copiilor obligați la cer-

cetarea școlii. Aceasta o fac de frica jertfelor materiale ce ar trebui să le aducă cu ridicarea la sale nouă de propunere, ajustarea lor cu cele trebuincioase, și contribuiri nouă la salariul noului învățător. Mi-ar fi plăcut mult să pot servi aci cu cifre mult grăitoare<sup>1)</sup>, ca să dovedesc că avem comune unde din 160 copii obligați la frecventarea școlii de fapt să înscriu 70—80; ori din 280 să înscriu 140—150, iar, pe ceialtați senatul școlastic îi absoalvă pe motiv, că sunt departe de școală, ori că din cauza mizeriei nu să pot îmbrăca deajuns. Părinții se bucură de acest favor și nu protestează. De fapt însă, nici un motiv nici altul nu sunt suficiente pentru absolvirea dela obligamântul de cercetare. Cu ce procente a crescut deci numărul analfabeților în aceea comună unde procedura aceasta s'a observat cu multă regularitate an de an? Să ni-se răspundă acum cine poartă vina? Școala care nu i-a putut ocroti?! Ori învățătorul sub ochii căruia nici nu au fost?! În ce măsură poate fi făcut responsabil învățătorul ca să fie cel mai »deaproape atins« — în acest — »dezastru al instrucțiunii poporale? Aceasta să ni-se spună!!

A doua acuză e, că primăriile comunale absolut de loc nu se simt datoare la constrângerea părinților renitenți ca să-și lase copii la cercetarea școlii. Și de aici vine al doilea năcaz, că nici odată cei ce se înscriu nu frecventează școala regulat, fără cu mari intrucperi, mai ales toamna și primăvara. Nu rari sunt cazurile, că copii înscriși din 8 ori 9 luni de instrucție nu umblă mai mult de 3. Învățătorul care la jumătatea și finea lunii prezintă lista celor neglijenți, devine înaintea acestui for chiar și ri-

<sup>1)</sup> Datele de lipsă, acum să string în districtul nostru. Când voi dispune de ele voi putea alcătui un alt articol referitor la mijloacele prin cari să poate reduce analfabetismul.

dicol. Senatul scolastic care ar avea drept să constrângă antistia la împlinirea datoriei, nu o face.

Al treilea motiv al analfabetismului este sărăcia noastră; din care cauză o mulțime de comune rămân fără școli. După raportul ce e în districtul nostru protopopesc să poate susține, că în calcul mediu  $\frac{1}{4}$  din parohiile noastre dar mai ales din filii sunt lipsite de localuri corespunzătoare și astăzi. Iar unde avem edificii corespunzătoare (nu »clădiri uriașe«! —) ne lipsește personalul. Lipsă de învățatori a fost totdeauna, dar va fi mai sînițitoare în viitor. Deși avem circularele de indemn pentru îmbrățișarea carierei învățărești, totuși institutele pregătitoare nu ne dau contingentul indispensabil. Să nu ne amăgim cu nădejdea că lipsa aceasta se va acoperi cu pregătirea sexului feminin. Nu!, căci parte vor sucumba sub povara ce stă pe umerii unui învățator în școale neîmpărțită, parte vor rămânea pe această carieră numai până la căpătuire, și numai foarte puține vor putea să răsbească pe acest drum o vieță întreagă. De golurile ce s'au făcut în rândurile noastre prin războiul actual nici nu mai pomenim!

\*

Din cele ce am putut aminti să poatea vedea, că cauze mult mai cardinale și independente de noi sunt și susțin cari promovează spre răul nostru analfabetismul românesc. Deci cel ce în cauza analfabetismului și în viitor »în expunerile sale ar încerca a

atinge mai »deaproape pe învățatori« pe motiv că noi facem — »serviciile cele mai principale acestei instituții« (școlii) comite greșală.

Mai bine ar fi dacă s'ar pregăti »terenul« și introduce »reformele« ce trebuiau de mult aplicate — »în preocupările noastre pentru școala poporală«, căci noi totdeauna ne-am știut și ne vom ști face datoria între împrejurările posibile și legale.

**Ententa e aplicată spre pace, afară de Franța.** — Un ziar din Londra are informație, primită din sursă fidedemă, că discuțiile asupra păcii pornite de politicianii din Anglia și acceptate și de Germania, au puține prospecte de reușită. În Franța s'a format un partid din ministri și oșterimea superioară cari prin pretensiunile lor resping, deocamdată, orice discuții asupra păcii. Întrebare, că aliații Franței intrucât vor aproba pretenziunile deosebite ale Franței, cari sunt viu discutate în Londra. Anglia, care a pășit în război pentru salvarea Franței, se ține îndreptățită să judece asupra momentului de restabilire a păcii, de aceea ea va întreba statele aliate că oare prin continuarea războiului se va mai putea obține ceva rezultat.

**Ordin către armată.** — Alteța Sa imperială și regală, Arhiducele *Frideric*, mareșal comandant suprem al armatei austro-ungare de pe câmpul de război, a adresat armatei cu datul de astăzi 24 Maiu n. când se împlinește anul dela declararea de război din partea Italiei, următorul *ordin de zi*:

Astăzi e anul, de când Italia și-a încoronat tradarea de mult plănuită și cu îngrijire pregătită față de monarhie, prin declararea războiului. Cu forțe de peste jumătate milion de puști cu puteri de optori mai numeroase decât ale apărării noastre, a stat

atunci armata dușmană în mod amenințător la frontierele noastre. Cu arogantă lăudăroșie au promis bărbații conducători poporului prost de dincolo o învingere ușoară și sigură. Cu asalt grabnic aveau să treacă armele italiene peste »teritoriile neeliberate« până în inima patriei noastre, ca prin zdrobirea ei să fie decis războiul mondial. Apărătorii neînfricați au oprit însă în loc pe dușmanul urgisit, pretutindenea unde i-a determinat ordinul meu. Cursul învingerii noastre dela nord n'a fost împedecat prin hainul atac dela spate.

Am putut apoi pe rând să întăresc slaba noastră apărare dela frontiere, cu trupe devenite libere, când situația așa a cerut. Patru bătălii la Isonzo, numeroase lupte pe frontul întreg, dela Stilferjoch până la mare, au justificat în mod splendid încrederea mea în forțele apărării noastre. În timpul acesta Galiția a fost liberată de dușmani, alt teritoriu dușman a fost luat în posesiune, Sârbia în genunchiată, țările Muntenegru și Albania cucerite.

Până bine de curând flota noastră vi-tează și bravii noștri aviatci au putut să respire groază și confuziune pe teritoriu italian. Aproape un an a trebuit însă să fim cu răbdare, până a bătut ceasul atacului, a răsplătirii. În sfârșit a sosit ceasul acesta. Primul nostru asalt a făcut spărtură puternică în frontul dușmanului. S'a făcut mult, dar mai rămâne mult de făcut. Știu, simțesc, că vitejia le va statornici le va face pe toate.

Soldații dela frontul din sud-vest! Nu uitați în lupte, că Italia poartă vina pentru prelungirea acestui război, nu uitați jertfele de sânge pe cari le-a cerut. Liberați patria voastră de venetici! Creați pe seama monarhiei și în sud-vest frontierele, de cari are trebuință pentru siguranța din viitor! Cele mai sincere dorințe, ale mele și ale tuturor camerazilor voștri, să vă însoțască!

*Arhiducele Frideric, mareșal.*

## FOIȚA.

### Conferență

cețită în sinodul tractului protop. al Holodului, de VICTOR POP, adm. prot.

*Onorați Frați!*

În sinodul protopopesc din anul trecut mi-ați dat încredințarea distinsă, ca de aceasta dată să țin eu conferința prevăzută de Ordinațiunile diecezane pentru fiecare sinod protopopesc. Fiind obiectul preocupărilor noastre zilnice problemele pastorației, am luat ca obiect al conferinței prezente dăruirile principale ale preotului din pastorație față de poporul său credincios, dăruirile, dela plinirea cărora așteaptă biserica și neamul refacerea vieții poporului nostru, care azi nu satisface așteptărilor juste, ba în multe părți ca și în tractul nostru, lasă mult de dorit sub toate raporturile. Dragostea ce o am pentru suflete și poporul nostru și în primul rând față de poporul credincios din acest tract m'a îndemnat ca înguste cadre ale acestei conferințe să le consacru unor probleme pastorale, cari am crezut că vor fi ascultate cu folos și de Onor. mei confrați

districtuali, și-mi vor servi și mie de indemn și îndreptare.

„Eu am venit ca vieță să aibă, și mai mult să aibă“, cuvintele lapidare, în cari eternul nostru Arhieru Domnul Hristos și-a concretizat misiunea sa dzeiască. Omul, chipul lui Dumnezeu, în sufletul cărui se resfrâng razele intelectualității și puterii creatoare dzeesti, pe vremuri în loc să-și desfacă aripile sufletului și să se avânte spre nemurire, să adăpostește în »umbra morții«, să refugiază în templele zeilor, cu cari își împopulase Olimpul, pădurile și isoarele. Din momentul acela viața lui nu mai e viață, ci mai mult caricatura vieții, un vis înspăimântător, care-i inferecă forțele morale, și în care până ce patimile își ieau stăpânirea nelimitată, conștiința își doarme somnul lin. Câtă decadentă morală și la popoarele clasice ale anticității, dar atunci ce va fi fost la cele mai puțin culte? Cultul trupului să înstăpânise în inimi, chiar și filozofii erau conduși și stăpâniți de patimile lor mai mari sau mai mici și prin scrierile lor, scrise de mulțori cu multă vervă oratorică, deschideau larg porțile imoralității. Chiar și Plato, care prin sistemul său filozofic apropiase încâtva concepția morală creștinească, protegează cultul sexualității, admitând comunismul muerilor, aprobă sclăvia, crezând despre sclavi, că

zeii le-ar fi luat jumătatea minții, desprețuște pe cei străini de neamul lui, admite expunerea pruncilor slabi, demonstrând ce puțin a știut apreția o vieță omenească. Cu tot dreptul apostrofează Cicero pe filozofii contemporani: „Câți filozofi sunt, a căror moravuri și normă de vieță e așa cum pretinde mîntea? Unii apar așa ușuratici și lăudăroși, de era mai bine dacă nu învățau nimic, alții sunt râvnitori de bani; unii vanitoși, mulți sclavii senzualității așa, că modul lor de vieță e în cea mai flagrantă contradicere cu vorbele lor.“ Să amintim numai de bătrânul Seneca, care devenind ministrul împăratului Nero, a primit să fie apologetul aceluia tiran nebun.

Acum dacă ceice aveau destinul să fie conducătorii intelectuali ai mulțimei, erau la un nivel așa inferior al moralității, atunci ne putem închipui ce ravagii au făcut vitiiile în masele poporului de rând și a sclavilor degradați de animale. Nici o orientare asupra rostului vieții și a demnității omenești. Nu era asigurată libertatea personală, nici imunitatea posesiunii private, nu erau respectate virtuțile, din contră castitatea jertfită zeiței Venus, inviolabilitatea posesiunii lui Mercur, trezvia și cumpătul lui Bacus. În chipul acesta însăși religia, în loc să normeze viața morală prin cultul zeilor imbibăți și ei de

## Orfelinatul din Blaj.

— Comunicatul comitetului central executiv. —

Ni-s'a spus, că unii *d. protopopi din arhidieceză* pretind ca preoții tractuali să treacă sumele și vesmintele colectate pela oficiile protopopești, câtă vreme nici litera, și mai ales spiritul circularului dat în această chestie, nu poate pretinde așa ceva. Da, *listele de colecte* pot și e bine să fie *vidimate* de oficiile protopopești — cari trebuie să le înainteze apoi *imediat* administrației centrale —, dar atât sumele, cât *mai cu seamă vesmintele* colectate se pot trimite de-a dreptul la centru. Altfel s'ar duplica în multe locuri cheltuielile, ce nu e cu cale.

Listele ce putem publica astăzi, dintre zecile cari ne sosec acum zilnic, ne prezintă jertfele frumoase ale fiilor bisericii noastre de pretotindeni, ne-exceptionând nici pe aceia cari au fost siliți să treacă sub stăpânirea Hajdudorogului. Deosebit se impune jertfa celor *abia peste 400 suflete* din *Necopoiu* cu ofertul lor de peste 1,000 cor. și e din cale afară duios ofertul de 200 *coroane* a »*foștilor iobagi*« din *Tăuni*.

\*

Listele sunt acestea:

1. *Colecta pâr. Vasile Barbul între credincioșii săi (ceva peste 400 suflete) din Necopoiu (dieceza de Oradea mare): 1,058— cor.*

Vasile Barbul preot . . . . . 100—  
Georgiu Cirilea . . . . . 100—  
„Persul“ săracilor . . . . . 100—  
Teodor Pintea, Vasile Pop jude câte 50—; Dem. Nicoară curator și Ios. Hoffen-

păcatele oamenilor a promovat și mai mult corupția generală. Și dacă locul dreptului îl luase forța brutală, locul dragostei lacomia și egoismul neomenos, exploatând milioanele târite în jugul sclăviei, dacă în tronul virtuților s'a instăpânit omul-animal, să nu ne mire, că pe acele vremuri de viață omenească în înțelesul etic al cuvântului nu putem vorbi.

Intre aceste împrejurări imposibile apare pe pământ figura maiestooasă alui Hristos. Vine să reformeze viața omenească, să o ridice din nou la splendoarea ei genuină, pentru aceea își precizează misiunea în cuvintele: „Eu am venit ca viața să aibă și mai mult să aibă“, am venit să redau omului conștiința vieții și demnității sale și mai mult, o viață superioară, care prin armonia, frumusețea și intelectualitatea sa, prin cultul virtuților să-l ridice la acele înălțimi ale perfecțiunii, în cari sf. Pavel apostolul a putut esclama: „Trăiesc acum eu, dar nu eu, ci trăiește în mine Hristos“. Fundamentul acestei reforme îl avem depus în Evanghelie, iar programa înfăptuirii ei este însași viața Dlui. Hristos, un program deplinit, din care păcatul e eliminat total, pe când smerenia, modestia, mila și dragostea neobosită își serbează apoteoza.

(Va urma.)

pradli câte 30—; Gh. Mesaroș, Io. Pop Iacobi, Gh. Dunca, Mih. Huton, Io. Domuțiu, Vas. Bale și Gh. Pop Lici câte 20—; Dem. Tomșia 18—; Gh. Pop Iacobi, Gh. Bretan, Vas. P. Iacobi, Vas. Domuțiu Anei, Io. Domuțiu Anei, Vas. Mesaroș Gafiei, Gh. Domuțiu Anei, vād. Tomșia I. Io., Dem. Pintea, Dem. Süket, Vas. Tomșia, Ștef. Iaster, Io. Blaga, Vas. P. Lici, Gh. Rentea, Grig. Niccară, Nic. Bogdan, Vas. Orha, Gh. Horotan și Andr. Bale câte 10—; vād. I. Gh. Fernea și vād. I. Io. Cristea câte 7—; Gh. Dragoș, Io. Vereș, Vas. Podina, Vas. Pop Lici și Mitru P. Vasilichi câte 6—; Aur. Maior Inv., vād. I. Gh. Pop, Gh. Szilágyi, Dem. Mesaroș, Fl. Iancu, Vas. Busilla, Dem. Veseutan, Fl. Tuțuraș, vād. Mesaroș I. Andr., Dem. Cristea, Vas. P. Măriei, Vas. Teffenkorn, Vas. Domuțiu, Io. Flontaș, vād. I. Io. Hebl, Vas. Hecal, vād. Ios. Cirilla, Vas. Iancu, Gh. Hoffenpradli, vād. Al. Boroș și Vas. Mesaroș câte 5—; Vas. P. Simon, Mih. Szilágyi, Nic. Cosma, Vas. Pintea, Io. Varju, Dem. Cinca, Vas. H. Mesaroș, Nic. Pop, vād. Dărăban I. Io., Andr. Farkas, Vas. Danu câte 4—; Vas. Faji și Io. Mesaroș câte 3—; apoi alți 20 credincioși restul de 36— cor.

2. *Colecta pâr. Ștefan Lita între credincioșii săi din Lunca: 771.05; iar naturalii: 31 ștergare, 21 m. de pânză, 10 lepede de pânză, 6 fețe de perină, 5 lepede de lână, 3 cămeși, 3 servete și 1 perină în preț de 259—. Total: 1,030.05 cor.*

Ștefan Lita preot . . . . . 200—  
Izidor Mihaiu învățător 50—; Io. Băcilă I. Io. 40—; Vas. Mihaiu primar și Vas. Velicea I. Nic. câte 30—; Anica Ciorgovean, Sav. Mihaiu I. Nic. și Achim Velicea 20—; Io. Velicea 16—; Pav. și Vict. Rus, Ghiasim și Sinefta Roșca câte 15—; Florea Gherman, Mărian și Lucr. Velicea câte 12—; Nic. Voican, Lucr. Balu I. Nic. și Sof. Mihaiu I. Io. câte 10—; Io. Rusu I. Nic., Nic. Gabra I. Vas., Vas. Băcilă, Teof. Băcilă, Nic. Gabra Nican, Petru Marcu, Io. Băcilă I. Onichie, Il. Băcilă I. Onichie și Vas. Lația I. Mih. câte 8—; Man. Velicea, Nic. Roșca, Sim. Hususan, Fl. Velicea, Il. Birlea I. Nic., Nic. Lația și Maria, Vas. Birlea și Angh. An. Rus I. Vas. câte 6—; Iovu Puia, Io. și Nia Voican, Glig. Băcilă, Pav. și Ma. Voican, Vas. și Ana Birlea, Io. Marcu I. Ger., Iac. Verza, Alex. Lația, Io. Prihoiu, Nic. Lația I. Vas., Io. Roșca jun., Mariți Rus. I. Izid., Io. Velicea I. Petru, Io. și Anica Streza, Io. și Ma. Marcu, Vas. Roșca lui Gher., Ilie și Ma. Băcilă, Vas. și Ma. Lația, Io. și Ma. Mihaiu lui Gher., Ma. Birlea I. Albu câte 5—; Vas. și Raf. Prihoiu 4.25; Vas. și Ana Rus, Ilie Roșca, Io. Roșca I. Sivu, Vas. Ignat, Io. Velicea I. Glig. și Ma. Velicea I. Dum. câte 4—; Ma. Morariu 3.75; Nic. și An. Velicea 3.65; Sav. Mihaiu 3—; Ana Băcilă 2.40; F. Marcu, A. Lația și V. Rusu câte 2—.

*Naturalii:* Anica Ciorgovean preț de 38—; Anica Velicea pr. de 35—; Sofia Hususan și Anica Băcilă de câte 14—; Maria Birlea, Ma. Gherman și Saveta Mihaiu de câte 12—; Maria Băcilă de 11—; Frasină Voican și Ana Gabra de câte 10—; Anica Mihaiu și Victoria Rusu de câte 8—; Lina Guția de 7—; Iulia Velicea, Sof. Mihaiu, Ma. Lația și N. Morariu de câte 6—; Anica Velicea, Parasch. Lația și Mia Velicea de câte 5—; Marie Velicea de 4—; Ma. Mihaiu, An. Velicea I. Man., Sof. Mihaiu I. On. și

An. Gabra I. Io. de câte 3—; apoi alte 7 contribuente în prețul restului de 13—.

3. *Colecta pâr. protopop Iuliu Nistor între credincioșii săi din Târgul-Murășului (dieceza de Hajdudorogh): 774—.*

Soldații dela batalionul 23. de vânători, comp. 3-a . . . . . 500—

Iuliu Nistor protopop cu soția 50.90  
Zugsf. Nic. Kőmüves 25—; Ioan C. Onescu 10—; Dna vād. Leontina Ignat, Ioan Pădurean și Evi Aviron serg. câte 6—; Sim. Sándor 5—; Teod. Bucur și Pavel Alb câte 4—; Gh. Behlia, vād. Gh. Botoș, Iacob Nicula și Ștefan Șuteu câte 3—; apoi alți 120 contribuente restul de 145.10 cor.

4. *Colecta pâr. Ioan Trif între credincioșii săi din Tăuni: 459— cor.*

Foștii iobagi . . . . . 200—

Ioan Trif, paroh . . . . . 100—

Biserica gr-cat. . . . . 50—

Io. Popa I. Glig. 20—; Alex. Petruțiu, Iud. Chertes, Onu Pușcă și Io. Ghișoiu câte 10—; Tod. Tutulea, Maria Băcilă câte 6—; Ma. Tarna I. Io., Teof. Benția și Ma. Zaharie câte 4—; Io. Păculea a Tomi și Io. Bența lui Cipr. câte 3—; apoi alți 12 credincioși restul de 19—.

5. *Colecta pâr. Vasile Cotețiu între credincioșii săi din parohia Mându și filia Tohat (dieceza Gherlei): 324.80 cor.*

I Parohia Mându: 233.80.

Vasile Cotețiu preot și soția 100—

Vasile Nireșan, dir. de bancă 100—

Teod. Topan, Nuțiu Vasoc și Gh. Groză câte 2—; Marta Nirișan și Teod. Dorolțian câte 1.40; apoi alți 25 credincioși restul de 35—.

II Filia Tohat: 91—.

Vasile Nireșan, director de bancă 20—; Ștefan Setel 10—; Irimie Chiș 4—; M. Morariu, Iul. Chiș, Vas. Mateșan, Fl. Morariu, Tod. Tohatan, Gh. Chiș, Vas. Lupse, Tod. Iluțiu, Al. Schiop, Io. Dulf, vād. Tod. Dulf, Mitru Chiș și vād. Io. Chiș câte 2—; apoi alți 31 credincioși restul de 31—.

6. *Colecta dlui Bartolomei Vijoli inv. penz. și contabil în Telechirecea: 172.25 cor.*

„Însotirea de credit“ . . . . . 100—

„Tovărășia de consum“ 50—; Anghel Staicu și Bartolomeiu Vijoli (a mai dat 400—) inv. penz. câte 5—; apoi alți 12 contribuente restul de 12.25.

Sumarea colectelor:

Colecta 1: . . . . . K. 1,058—

„ 2: . . . . . „ 771.05

„ 3: . . . . . „ 774—

„ 4: . . . . . „ 459—

„ 5: . . . . . „ 324.80

„ 6: . . . . . „ 172.25

Laolaltă K. 3,559.10

Suma din Nr. 52 „ 214,146.19

Suma totală . . . . . K. 217,705.29

**O rugare:** Pentru a ne ușura munca migăloasă împreună cu publicarea colectelor, P. T. dd. colectanți sunt rugați să aranjeze listele de colecte după norma cum se obișnuiește publicarea lor în aceste coloane. Deosebit ne rugăm, ca în listele colectelor de *vesminte și altele* să însemne și prețul lucrurilor date de fiecare contribuent.

Comitetul central executiv.

## Războiul european.

Efectele ofensivă austro-ungară de pe frontul italian în decurs de șapte zile se evidențiază cu un nou succes realizat prin cucerirea poziției pancerate dela Campolongo. Trupele austro-ungare cu cucerirea acestui fort au avansat aproape de văile Vald'Assa și Pasina. Lupte mari de artilerie se anunță și pe unele zone ale platoului Doberdo. Italienii evacuează teritoriul ocupat dela noi, cu ei se refugiază și populația italiană, care pentru aceasta alăturare la inamic va trage grele consecințe.

Spre sud-vest de Givenchy divizia numărătoare de englezi au dat atacuri asupra noile poziții germane de acolo. Atacurile au fost respinse cu pierderi simțitoare pentru agresori. Trupele din Turingia au luat cu asalt comuna Cumieres din apropierea râului Maas. Numărul prizonierilor francezi în luptele de aici e de 300 ostași, între cari și 7 ofițeri. În regiunea Douamont inamicul a dat atacuri cu bombe din gazuri asfixiante. Teritoriul pierdut din regiunea amintită a fost aproape întreg recucerit de germani. Luptele întinse de artilerie continuă.

## Informațiuni.

**Rugăm pe P. T. abonenti oari sunt în restanță de pe anii trecuți, cum și de pe anul curent, — să binevoiască a ne trimite prețul foaiei.**

Red. și Administrația.

**Distingerea arhiducelui Carol Francisc Iosif.** Majestatea Sa a distins pe moștenitorul nostru de tron cu crucea de fer clasa primă pentru învingerile frumuse câștigate pe frontul italian din partea armatei condusă de arhiducele moștenitor.

**Intrunirea Camerei ungare.** „Bud. Tud.“ anunță: Conteșe Tisza printr'un rescript a încunoștințat pe presidentul Camerei, că Majestatea Sa a convocat intrunirea Camerei pe zina de 7 Iunie.

**Deschiderea sesiunii Academiei române.** Cu solemnitatea obicinuită s'a făcut Duminică deschiderea sesiunii generale a Academiei Române. În discursul de deschidere președintele Dr. Istrati a relevat faptul, că în cursul acestei sesiuni se împlinesc 50 ani dela înființarea Academiei române. Aniversarea acestui eveniment important s'a amânat însă din cauza împrejurărilor neprielnice dela ordinea zilei. Președintele a analizat apoi opera săvârșită de Academia română în acest restimp și a încheiat urând instituțiunii succese tot mai mari, iar regelui și reginei o domnie glorioasă.

În raportul general citit de secretarul Negruzzi se aduc elogiul b'nemeritate ferici-

tului rege Carol și fericitei regine Carmen Sylva.

Academia a avut marea bucurie de a sărbători 40 ani dela nașterea M. Sale Regina Maria. Ea însăși o distinsă literată și artistă și o caldă sprijinitoare a artei și literaturii.

În cursul trecutei sesiuni s'a înregistrat stingerea regretaților membri activi I. M. Moldovanu și N. Gane, a membrilor onorari Head Barcla, Charles Bouchard, dr. Paul Ehrlich și Ernest Ludwig și a membrilor corespondenți N. Culiănu, Virgil Oniț și M. Romniceanu.

În expirata sesiune s'au ținut 24 ședințe ordinare, una extraordinară și 10 publice. În ședințele publice au făcut lecturi și comunicări d-nii N. Iorga, dr. G. Marinescu, dr. V. Babeș, V. Pirvan, M. C. Șutzu, C. Giurescu, S. Mehedinți și I. Bianu.

Academia Română a publicat în sesiunea 1915—1916 o serie de lucrări din „Analele“ ei, în „Memoriile secțiunii literare“, „Memoriile sesiunii istorice“ și „Memoriile sesiunii științifice“.

Biblioteca Academiei s'a îmbogățit simțitor în acest interval, adăogându-i-se în total 6934 volume și broșuri, un mare număr de atlase, hărți, stampe și portrete, volume, manuscrise, documente, fotografii, albumuri, monete și obiecte de muzeu.

O serie de donațiuni au fost făcute și anul acesta Academiei, în fruntea lor stă aceea de 600.000 lei lăsate de regretatul Rege Carol.

**Hymen.** Dș. *Lucreția Moldovan* și dl. *Ștefan Ștefan*, absolvent de teologie și fost vice-rector la seminarul nostru teologic, și-au serbat actul cununiei Duminică în catedrala din Blaj. — Felicitări!

**Decorație militară.** Primim următoarele: Dl. *Victor Ciungan* sergent voluntar în Regimentul de honvezime 21-lea în 14 Maiu a fost decorat cu medalia de argint de clasa a II-a.

Înaltul Ministru Ungar de Honvezime cu ordinul 126833/26—1916 pentru eroismul dovedit pe frontul rusesc, la avansat la rangul de Cadet.

Bravul tiner e harnicul-v. notar din Tohanul vechiu, fiul fostului preot în Tâmpăhaza—Uifalău și Borș, alui Ilariu Ciungan.

**Necrolog.** † *Vasilie Dumbrava de Orșova*, consilier ministerial de secțiune și cavaler al ordului Francisc Iosif, membru al congregațiunii comitatense, după un morbo de câteva zile și-a dat blândul său suflet în mâinile Creatorului în 15 Maiu 1916 la 1/28 ore a. m. în al 58-lea an al etății și al 33-lea an al fericitei sale căsătorii.

Rămășițele pământești ale neuitatului defunt s'au așezat spre odihnă vecinică, după ritul bisericeii gr-cat., în 17 Maiu a. c. la 2 ore p. m. în cimiteriul gr-cat. din Budatelec.

*Odihnească în pace!*

### Biblioteca academiei române

În luna Aprilie 1916 s'au consultat de 718 cititori 3155 volume și broșuri, tipărite; de 142 cititori s'au consultat 302 manuscripte, 2176 documente, 16 cărți vechi românești (1508—1830).

Colecțiunile Bibliotecii au sporit în această lună cu 367 volume și broșuri, 296 numere de reviste române, 156 reviste străine, 1 atlase și hărți, 2 stampe și portrete, 1 volum manuscris, 96 documente, — fotografii, 1 album, 1783 foi volante, 3 note muzicală, 2 obiecte de muzeu și 15 monete.

*Distribuirea a descursa în fiecare zi de lucru pentru cărțile tipărite dela 8 ore dimineața până la 6 seara, pentru manuscripte și documente dela 8 la 12 și dela 1 la 6.*

A apărut:

### — Hora —

cea mai nouă piesă muzicală pentru pian compusă în stil concertant, muzică modernă cu motive naționale, de tinărul Laurean Nicorescu, care înainte de izbucnirea războiului a fost elev distins al cursului de cant și compoziție la academia din Viena. Hora se estinde pe 6 pagini și se poate procura numai dela preotul Ioan Nicorescu în Curtiei (Kürtös) comit. Arad, prețul 3 cor. plus 20 fil. porto.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:  
**Ioan Suciu.**

### Moșie de exarândat.

În hotarul comunei *Oroiul-săcuiesc*—Székelyuraly, cott. Murăș-Turda — se află de exarândat o moșie de circa 300 (treisute) jugăre. **Terminul de exarândare:** toamna anului curent (1916) respective primăvara anului viitor (1917).

Cu amănunte servește:

văd. **Carolina C. Codarcea,**  
CLUJ (Kolozsvár) Majális u. 1.